

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 11/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om försök som gäller minskning av kommunernas förpliktelser och styrning samt stöd för sektorsövergripande verksamhetsmodeller

Till förvaltningsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 24 september 2014 regeringens proposition med förslag till lag om försök som gäller minskning av kommunernas förpliktelser och styrning samt stöd för sektorsövergripande verksamhetsmodeller (RP 117/2014 rd) till social- och förvaltningsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att social- och hälsovårdsutskottet ska lämna utlåtande i ärendet till förvaltningsutskottet..

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överdirektör Silja Hiironniemi och regeringsråd Ilkka Turunen, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Pia-Liisa Heiliö och konsultativ tjänsteman Sari Kauppinen, social- och hälsovårdsministeriet
- finanschef Markku Aho, Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet

- ledande överinspektör Eija Hynninen-Joen-sivu, Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- förvaltningsdirektör Juhani Rantamäki, Folkpensionsanstalten
- direktör Katariina Rautalahti, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira)
- utvecklingschef Merja Mikkola, Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- specialsakkunnig Arto Koski och specialsakkunnig Ellen Vogt, Finlands Kommunförbund
- generalsekreterare Vertti Kiukas, SOSTE Finlands social och hälsa ry.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- Tavastehus stad
- Jyväskylä stad
- Tammerfors stad
- Vanda stad.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Syftet med kommunorienterade och sektorsövergripande försök är att främja utvecklingen av verksamhets- och servicestrukturer som över-

skrider gränserna för förvaltningsområden och organisationer. Handlingsmöjligheterna för de kommuner som deltar i försöket ökas genom att minska de förpliktelser som dessa kommuner har

enligt lag eller andra författningar och till att minska styrningen i samband med fullgörandet av förpliktelserna. Det är enligt utskottet viktigt att man inom ramen för försöket strävar efter att finna nya kostnadseffektiva och kundorienterade servicehelheter och att utveckla samarbetet mellan myndigheterna. Försöket är viktigt också med tanke på den pågående social- och hälsovårdsreformen och integreringen av social- och hälsovården.

I kommunerna har det varit ett problem att det krävs att tillstånds- och övervakningsmyndigheterna strikt ska följa de rekommendationer och anvisningar som gäller deras verksamhet, även om rekommendationerna och anvisningarna inte är bindande. Det här har ansetts begränsa en effektiv planering av verksamheten i kommunerna och förorsakat extra kostnader. Vid beredningen av kommunförsöken har det konstaterats att dimensioneringen av personal och lokaler och andra anvisningar som angetts noggrant i siffror vid den kommunvisa prövningen enligt likabehandlingsprincipen har iakttagits så bokstavligt att de närmast utgör en styrning på normnivå. Det här har ansetts begränsa kommunernas spelrum.

Utskottet framhåller att servicens kvalitet och innehåll, liksom författningarna om klienternas och patienternas rättigheter måste iakttas också under försöket och att försöket inte får äventyra

deras rättsskydd och säkerhet. När försöken genomförs måste man undvika att skapa onödig byråkrati och bland annat använda tekniska förbindelser och andra medel för att undvika att ärenden registreras dubbelt. Inom ramen för försöken är det också möjligt att kartlägga vilket behov det finns av att utveckla lagstiftning och praxis som gäller överföring av klientuppgifter mellan olika myndigheter.

Med tanke på förankringen av resultaten i praktiken är det viktigt att ändringarnas effekter utvärderas på ett riktigt sätt och att resultaten görs allmänt tillgängliga. Vid beredningen av de indikatorer som ska användas för utvärdering av försöken är det nödvändigt att se till att man på ett objektivt och mångsidigt sätt kan säkerställa servicens kvalitet och effektivitet. För att servicehelheter som utgår från existerande behov ska kunna skapas och resultaten kunna utvärderas och följas upp krävs det i praktiken ett nära samarbete med serviceanvändarna och de organisationer som representerar dem. Utskottet anser att försöket är ändamålsenligt och tillstyrker därför lagförslaget.

Ställningstagande

Social- och hälsovårdsutskottet föreslår

att förvaltningsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 21 oktober 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
vordf. Anneli Kiljunen /sd
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Johanna Jurva /saf
Laila Koskela /saf
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /saml
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Lasse Männistö /saml

Hanna Mäntylä /saf
Mikael Palola /saml
Terhi Peltokorpi /cent
Hanna Tainio /sd
Anu Vehviläinen /cent
Ulla-Maj Wideroos /sv
Erkki Virtanen /vänst
ers. Pia Kauma /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.